

Euroopan ja Suomen talouden näkymät

Sähköurakoitsijapäivät

Tampere 23.11.2023

Johtokunnan varapuheenjohtaja Marja Nykänen
Suomen Pankki

Suomen Pankin kaksi päätehtävää

- Eurojärjestelmän jäsen:
  - Rahapolitiikka
  - EU:n perussopimus
- Suomen rahaviranomainen:
  - Rahoitusvakaus, rahahuolto
  - Laki Suomen Pankista

Pidämme yllä
hintavakautta

Suomen Pankki on kestävän talouden ja vakauden rakentaja

Edistämme
rahoitusjärjestelmän
vakautta

Huolehdimme
maksujärjestelmän
tehokkuudesta ja
turvallisuudesta

Suomen Pankki on kansallinen keskuspankki
ja eurojärjestelmän jäsen

Tuemme
kestävää kasvua ja
korkeaa työllisyyttä
Suomessa ja EU:ssa

Geopolitiikka varjostaa nyt talouden kehitystä – kriisinkestävyys korostuu

Eurooppa

- **Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa**
- Elinkustannuskriisi, energiakriisi ja inflaatio
- Saksan teollisuuden rakenteelliset ongelmat
- Energiatalouden vihreä siirtymä vauhdittuu

Globaalit ongelmat

- Pankkimaailman turbulenssi, kaikki hyvin?
- Globalisaatio peruutusvaihteella?
- Ilmastotavoitteet etääntyvät: +2,5°C uralla?

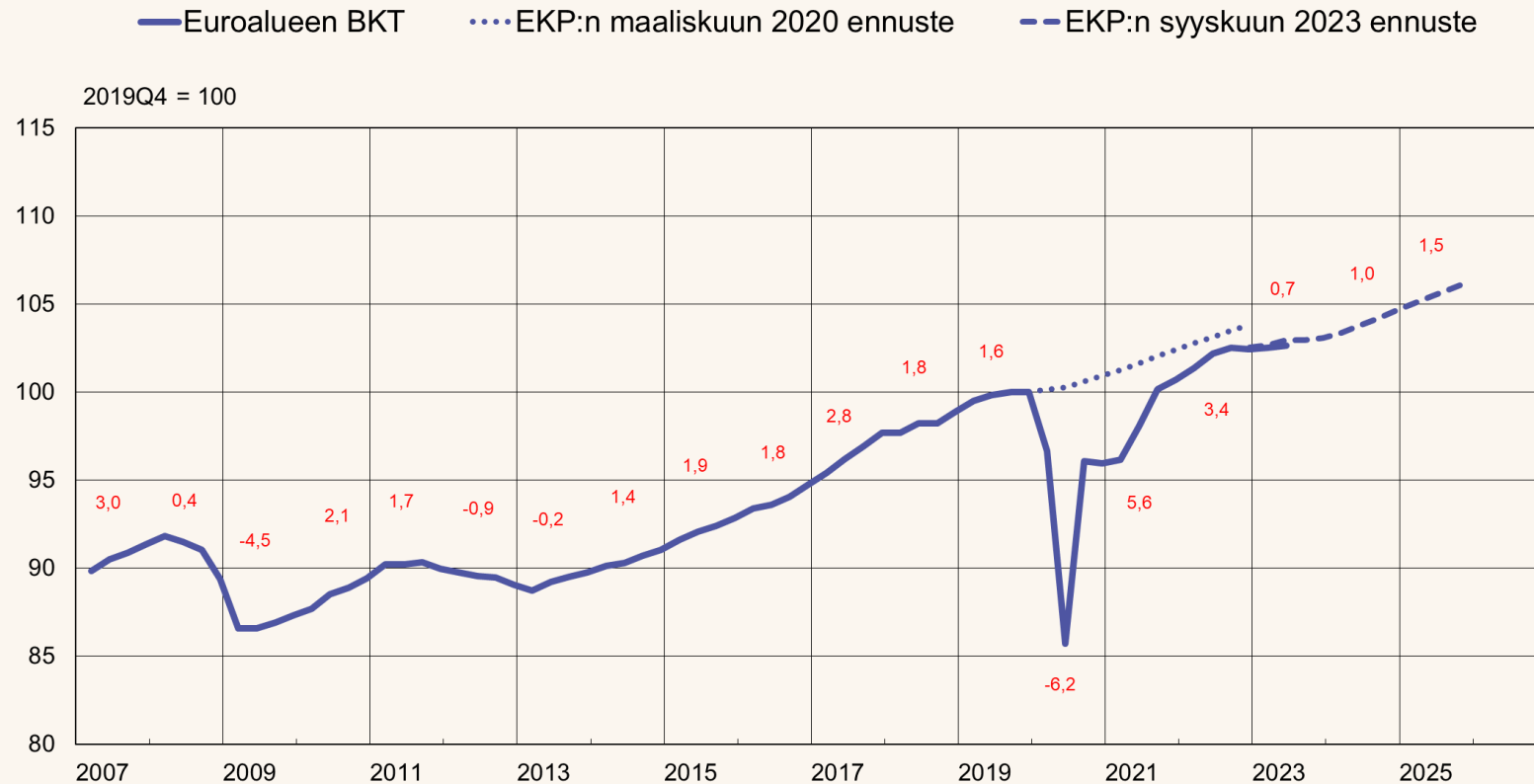
Yhdysvallat

- Hidastuuko inflaatio (tarpeeksi nopeasti)
- Demokratiakehitys?
- Suurvaltasuhteet:
  - Pitääkö tuki Ukrainalle?
  - Milloin ja miten Kiina uhkaa Taiwania?

Aasia

- Kiinan talouskasvu hidastunut, koronaelpyminen ollut odotettua hitaampaa
- Intia on nyt maailman väkirikkain maa ja nopeimmin kasvava G20-valtio
- Käynnissä Aasian vuosisata – vai kaatuuko konfliktiin Etelä-Kiinan merellä?

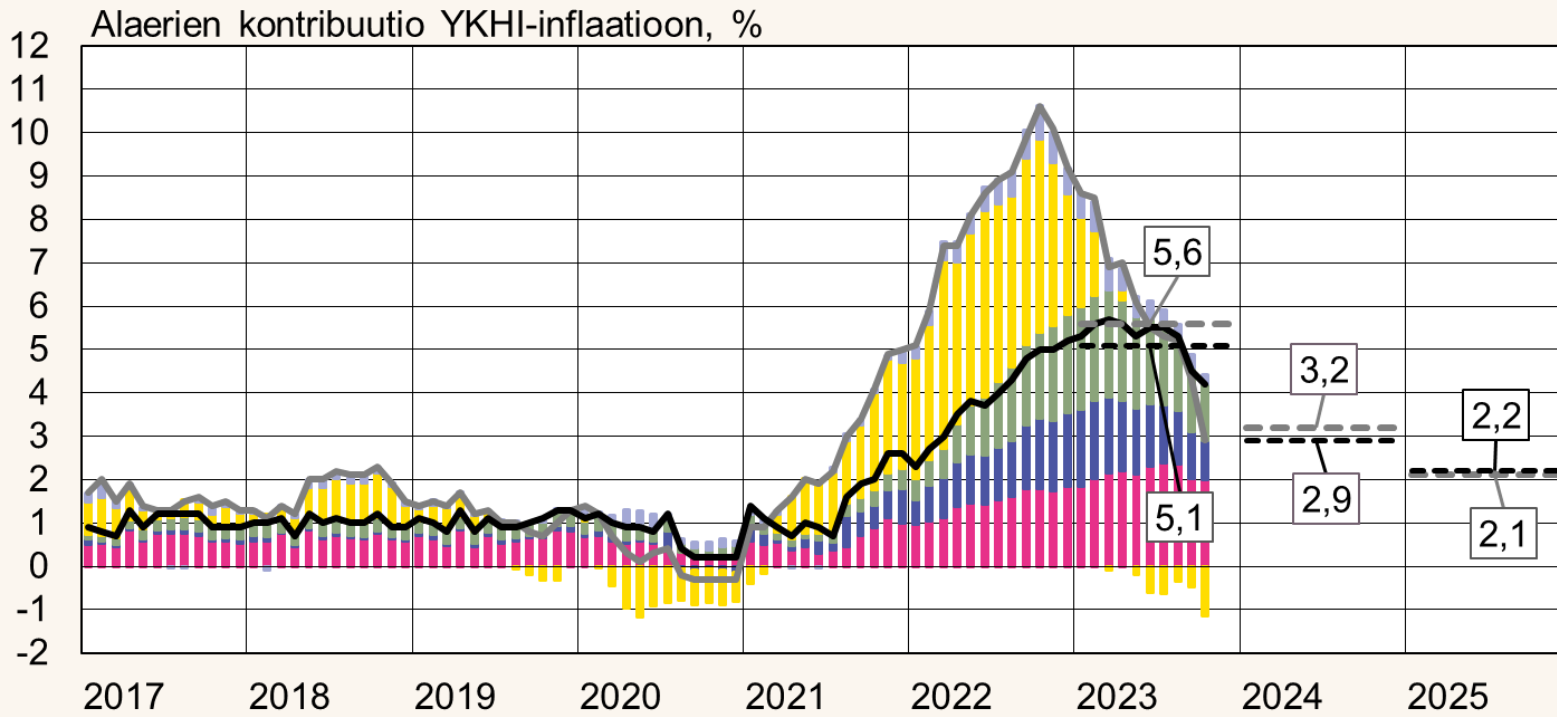
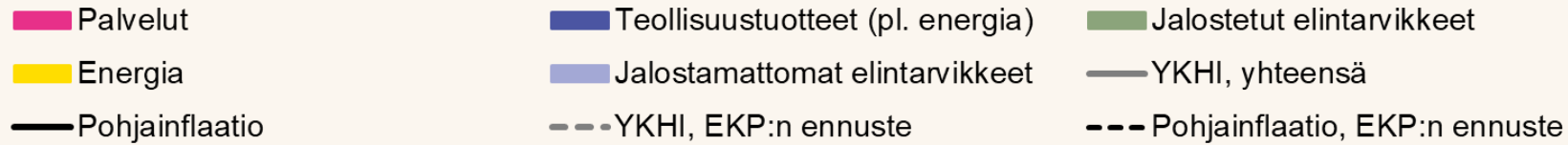
Euroalueen talouskasvu on seisahtunut, kasvun ennustetaan elpyvän vuonna 2024

Käyrän vieressä olevat luvut ovat vuosikasvuja, %.
Lähteet: Eurostat ja EKP.

35781@MMS(2007-)_LV 2

Euroalueen inflaatio hidastumassa EKP:n ennusteen mukaista vauhtia – pohjainflaatio sitkeää

Lähteet: Eurostat ja EKP.

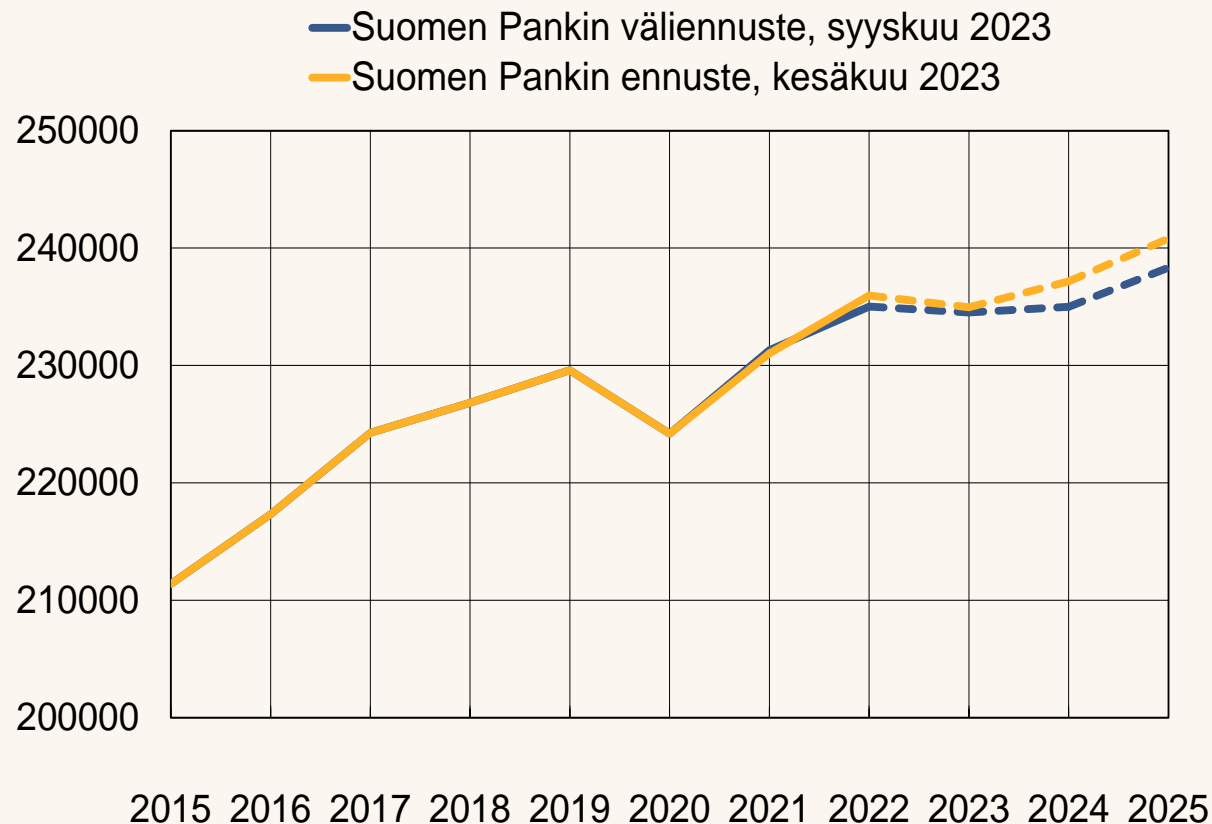
32426@YKHIkontrib(2)

EKP on nostanut ohjauskorkoja inflaation palauttamiseksi tavoitetasolle

1. EKP:n neuvosto on nostanut keskeisen ohjauskorkonsa 4 prosenttiin. Heinäkuusta 2022 alkanut koronnostojen sarja on ollut poikkeuksellisen nopea ja voimakas.
2. EKP:n neuvosto pyrkii varmistamaan päätöksillään, että inflaatiovauhti palautuu 2 %:n tavoitteeseen riittävän nopeasti.
3. Neuvoston arvion mukaan ohjauskorot on nyt nostettu tasolle, jolla riittävän pitkään pidettyinä, ne edistävät tuntuvasti inflaation palaamista tavoitteen mukaiseksi.
4. Neuvoston tulevat korkopäätökset perustuvat
  - taloudesta ja rahoitusmarkkinoilta saatavien tietojen pohjalta laadittaviin inflaationäkymiin,
  - arvioon pohjainflaation dynamiikasta sekä
  - arvioon siitä, miten voimakkaasti rahapolitiikka välittyy talouteen.

Suomi toipuu taantumasta tahmeasti – vuoden 2024 kasvunäkymä aiempaa heikompi

Bruttokansantuote vuoden 2015 hinnoin

- Tuoreimmat taloustilastot ennakoivat hyvin heikkoa loppuvuotta.
- BKT supistuu vuonna 2023 ja kasvu on hidasta vuonna 2024.

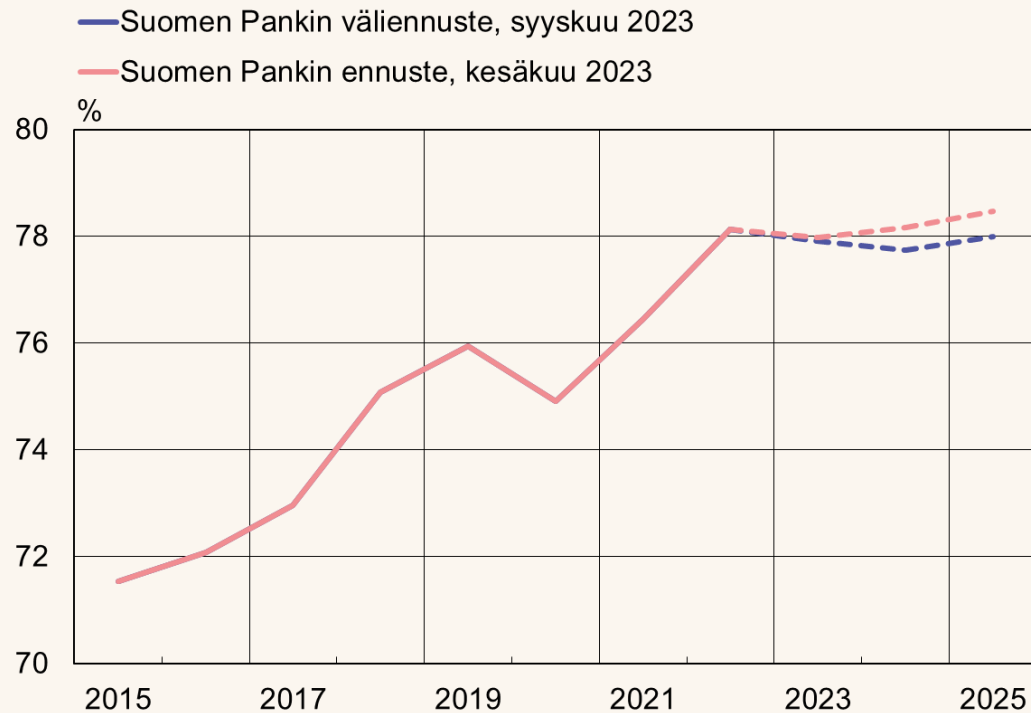
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

41502@BKT

Työmarkkinoillakin suhdannehuippu ohitettu

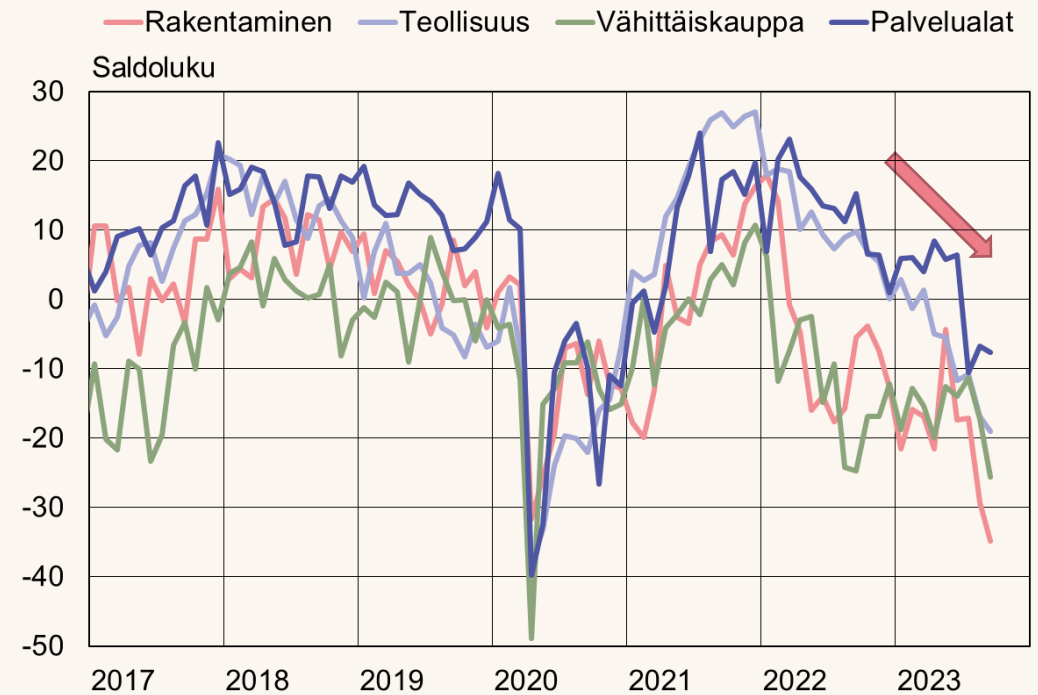
Työllisyysaste, 20–64-vuotiaat, %

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki.

15.9.2023
© Suomen Pankki
41502@L2064

Työllisyysodotukset heikentyneet ja työmarkkinoiden kireys hellittänyt

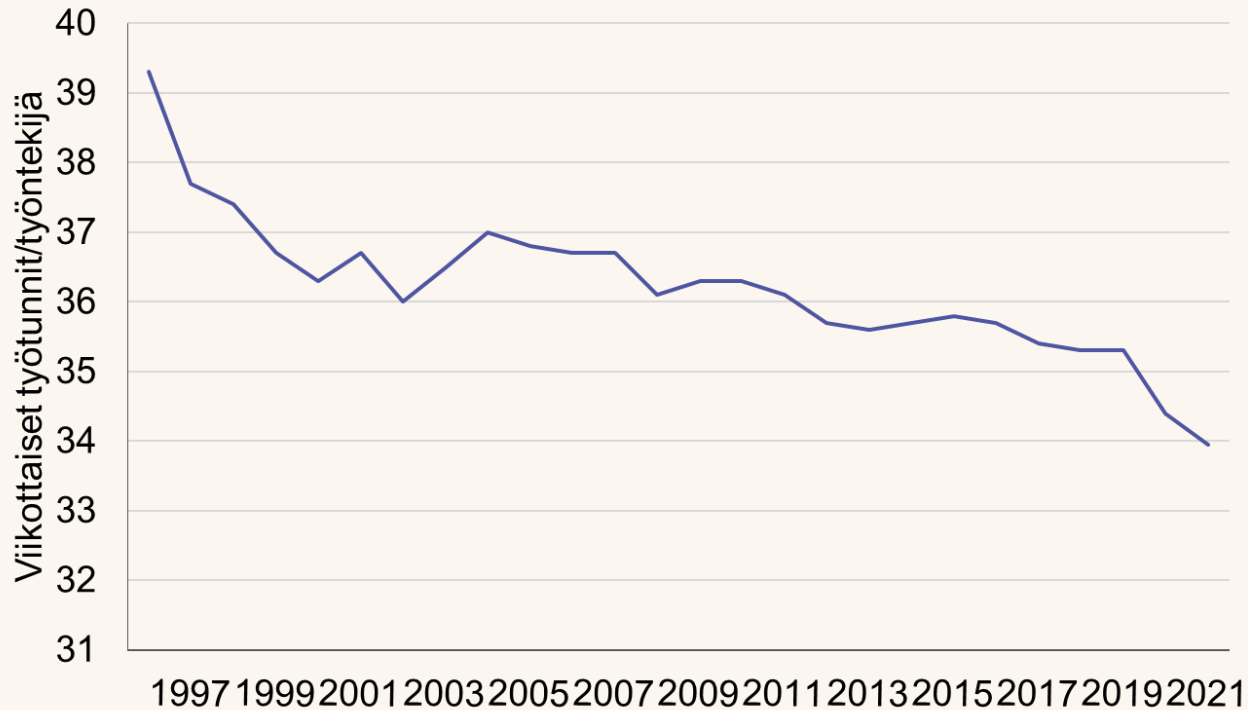

Lähde: Euroopan komissio. Kausipuhdistettuja lukuja.

© Suomen Pankki
38252@Työllisyysodotukset

Työllisyysaste on noussut, tehdyt työtunnit eivät

Viikottaiset työtunnit / työntekijä 1997-2022

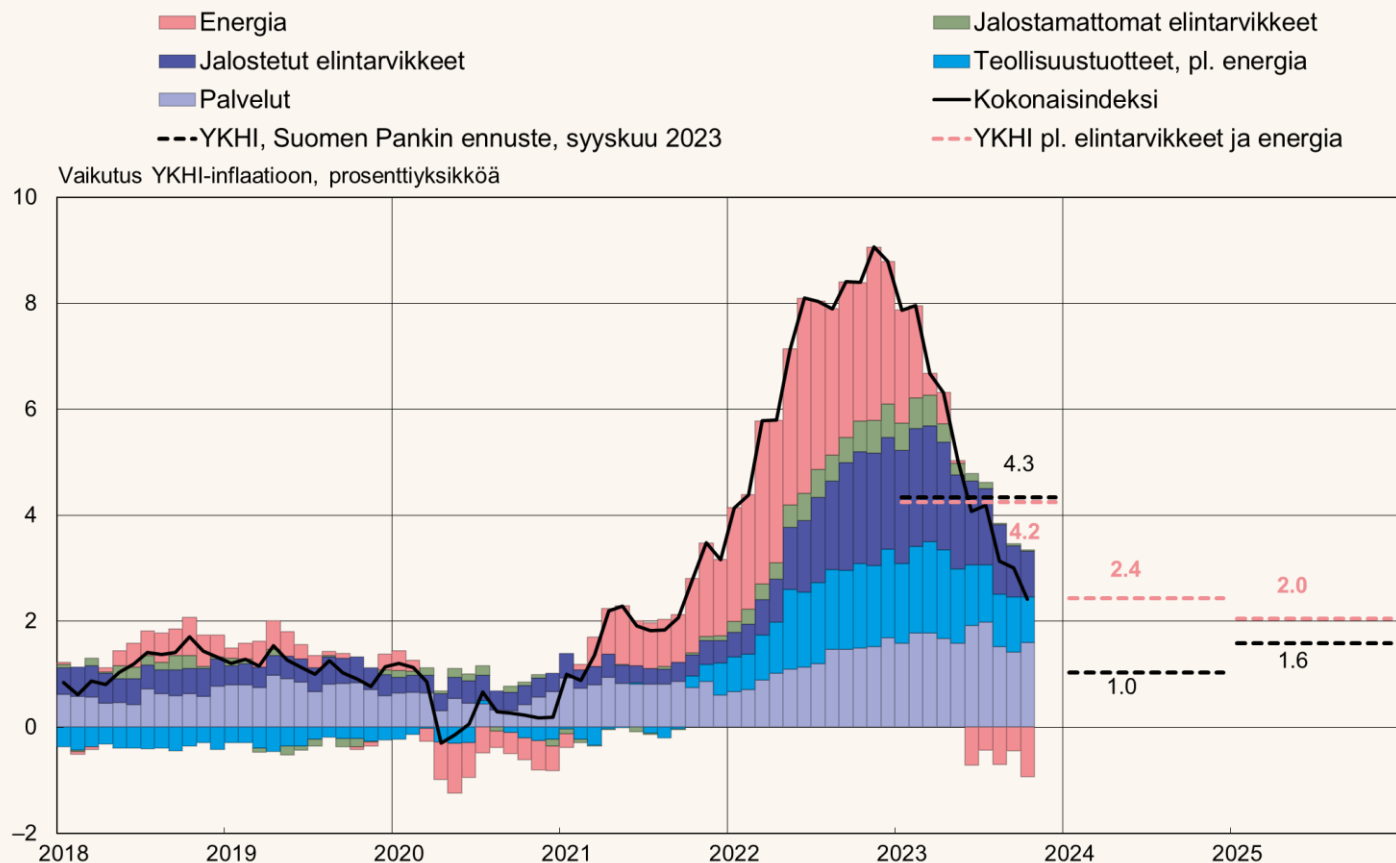

Lähde: Eurostat.

- Osa-aikaisuus on lisääntynyt.
- Myös kokoaikaisten työllisten tehdyt työtunnit ovat alentuneet.
- Kehitys samansuuntaista kaikissa ikäryhmissä.
- Kokonaistyöpanos on samalla tasolla kuin ennen pandemiaa, vaikka työllisyysaste on selvästi korkeampi.

Hintapaineet hellittävät hiljalleen Suomessa

Kuluttajainflaation hajotelma (YKHI)

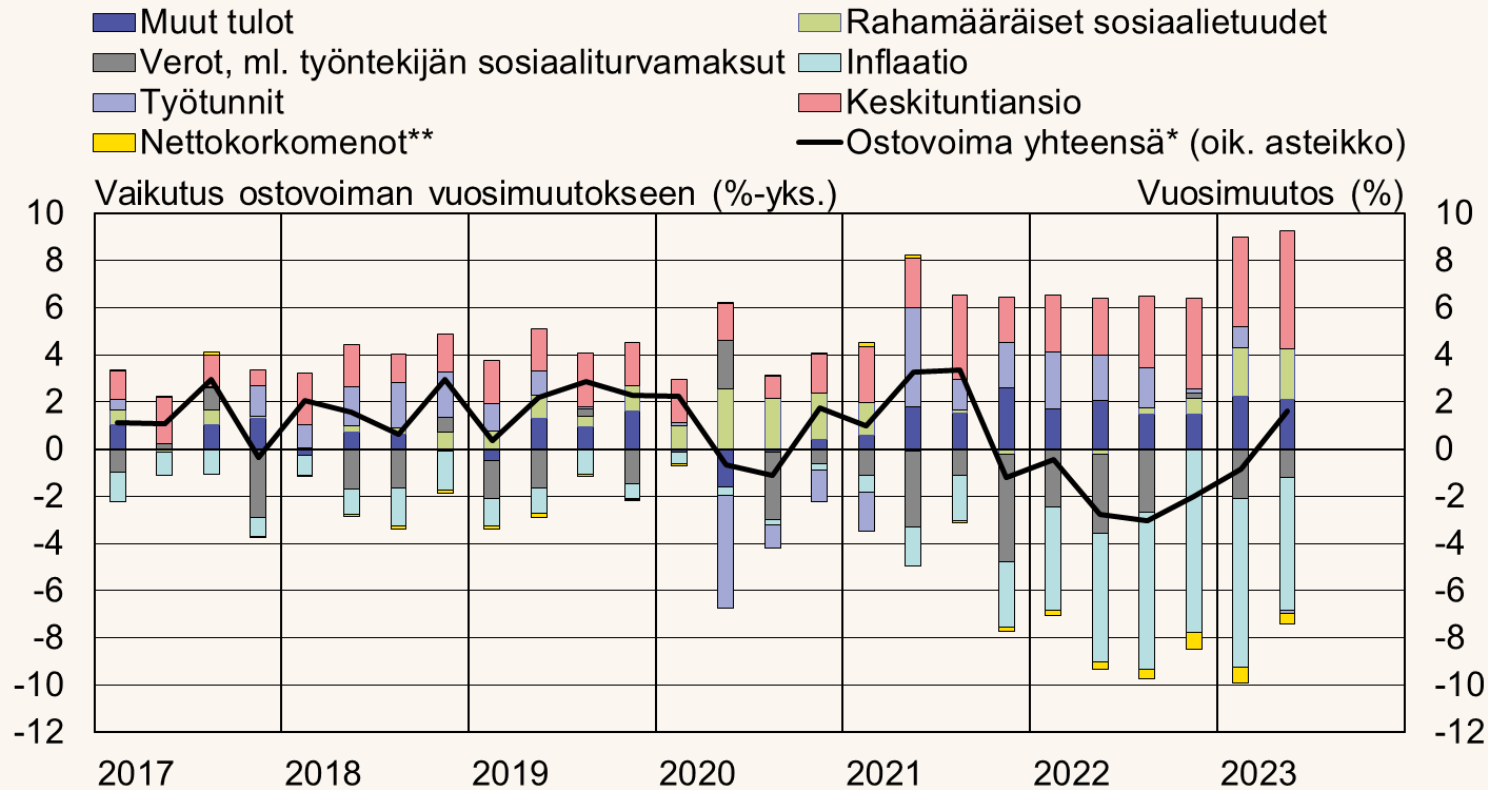

YKHI = yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi.
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin ennuste.

- Yhdenmukaisella kuluttajahintaindeksillä mitattu inflaatio taittuu yhteen prosenttiin vuonna 2024.
- Palveluiden hintojen nousu jatkuu nopeampana.
- Pohjainflaatio laskee 2,4 prosenttiin vuonna 2024 ja 2 prosenttiin vuonna 2025.

Kotitalouksien ostovoima korjaantuu nopeasti inflaation hidastuessa

Kotitalouksien ostovoiman kehitys

39997@OstovoimaKorot

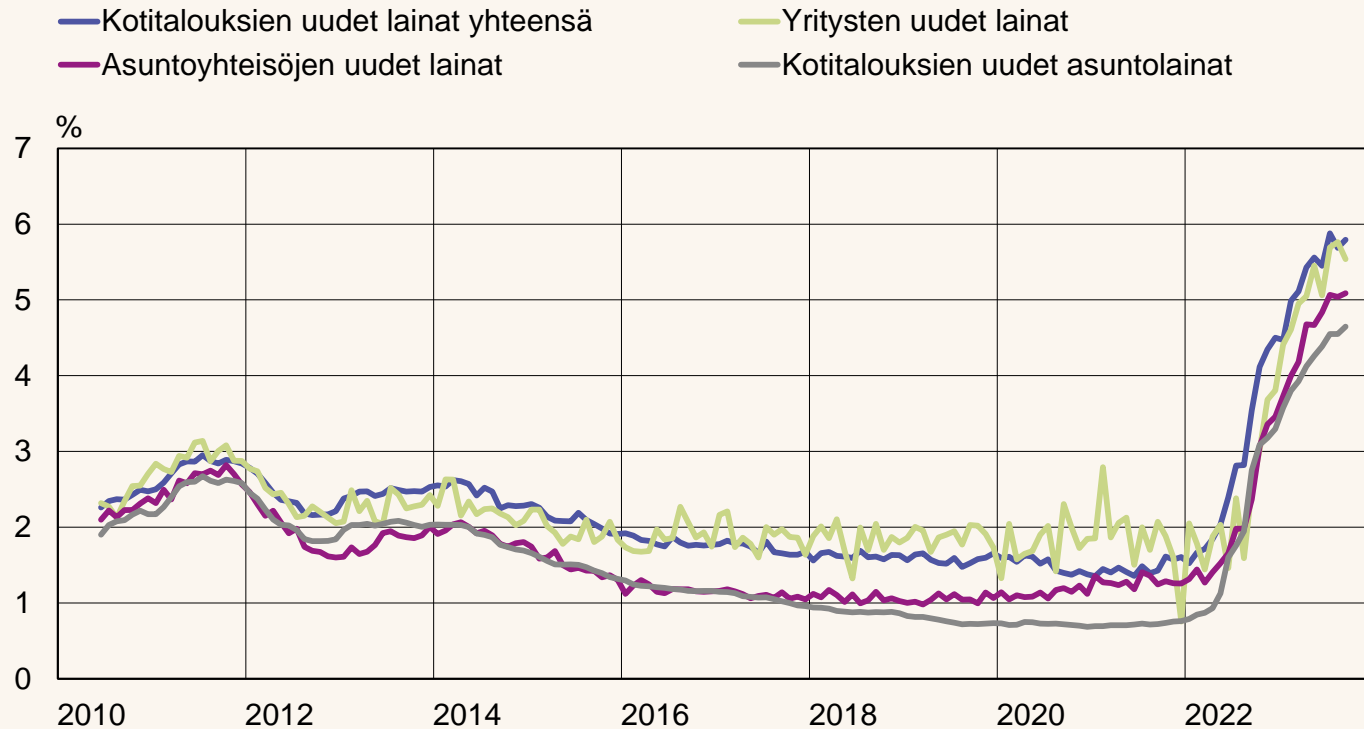
Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

*Sisältää kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Ostovoimaa mitataan reaalisella käytettävissä olevalla tulolla.

**Nettokorkomenot = kotitalouksien maksamat todelliset korkomenot – kotitalouksien saamat todelliset korkotulot.

Rahoitusolojen nopea ja voimakas kiristyminen tuo näkyviin alhaisten korkojen ajan haavoittuvaisuuksia

Uusien nostettujen lainojen korot Suomessa

Lainat Suomen rahalaitoksilta, pl. tili- ja korttiluotot.
Lähde: Suomen Pankki.

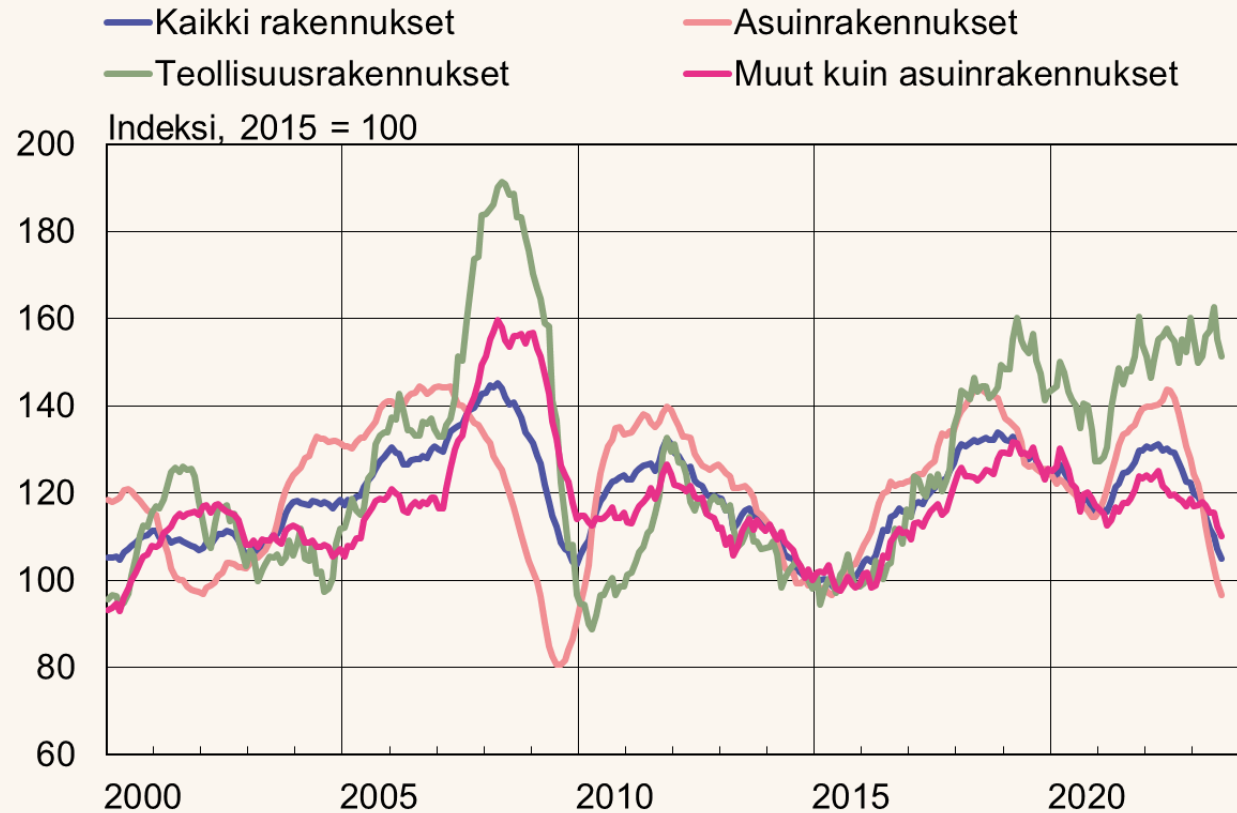
@38215

- Korkojen ja kustannusten nousu mittaa kotitalouksien ja yritysten riskinkestävyyttä.
- Asuntokauppa on vaimentunut selvästi ja asuntohinnat laskeneet.
- Yritysten luottoriskit ovat kasvussa etenkin haavoittuvimmilla aloilla.

Asuinrakentamisessa jyrkkä pudotus

- Suomessa on rakennettu viime vuosina paljon erityisesti kasvukeskuksissa.
- Vuonna 2023 uusien asuntojen rakentaminen vähenee selvästi.
- Vähentämisen ennakoitaan jatkuvan vuonna 2024.

Rakentamisen volyymi

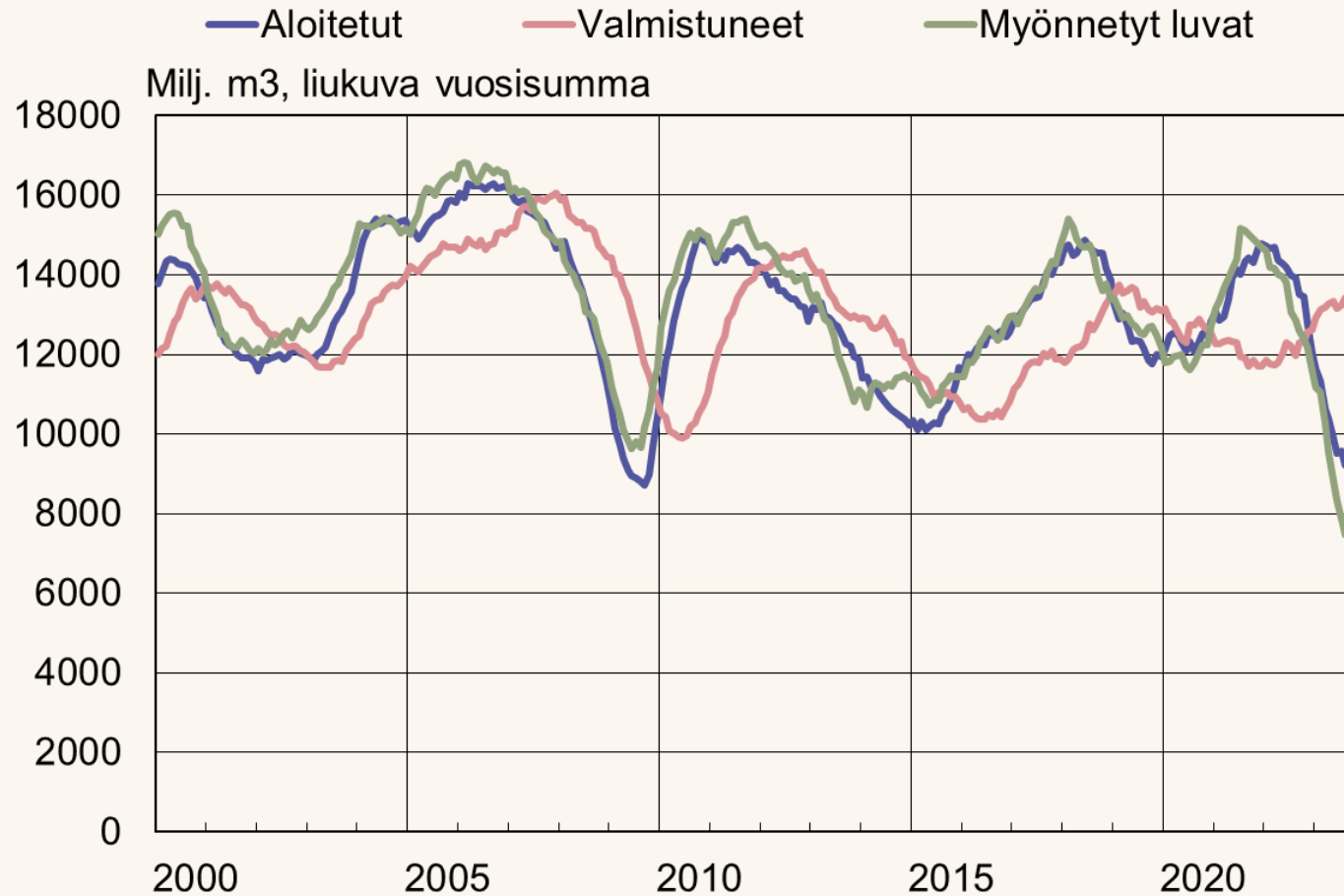
Kausipuhdistettuja lukuja.

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (kausipuhdistus).

38252@Uudisrakentamisen_vol.ind

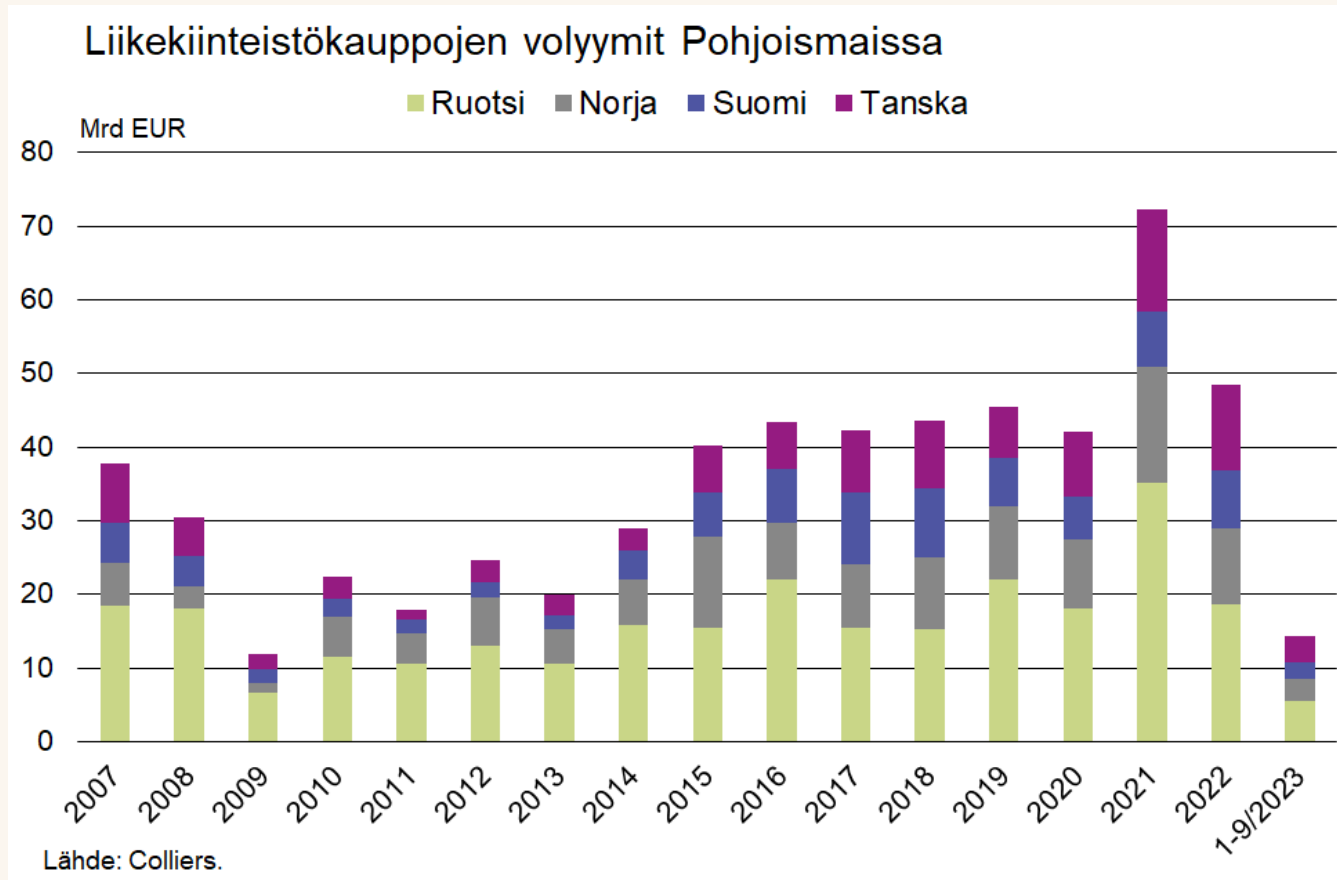
14

Asuinrakentamisen luvat laskussa jo lähes 2 vuotta

Asuinrakennustyöt. Kausipuhdistettuja lukuja.
Lähde: Tilastokeskus ja Suomen Pankki (kausipuhdistus).

Kiinteistösijoitusmarkkinat vaimentuneet selvästi – Pohjoismaissa riskit ovat yhteiset

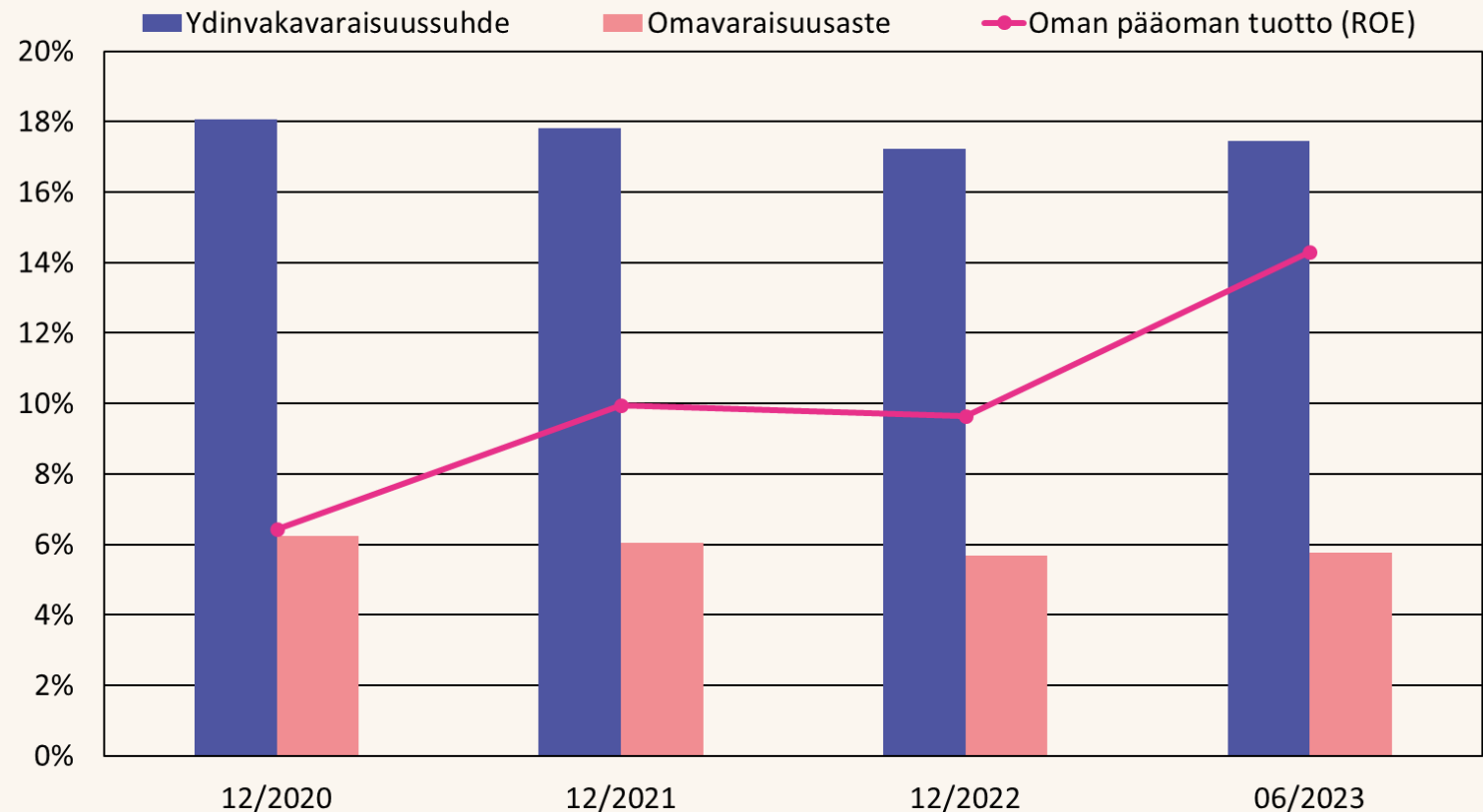
- Markkinoiden vaimeneminen kasvattaa rakennus- ja kiinteistöalan yritysten sekä kiinteistösijoittajien riskejä.
- Ruotsalaisten kiinteistösijoitusyhtiöiden runsas velkaantuminen tekee niistä haavoittuvia korkojen nousulle.
- Pohjoismaisilla pankeilla on runsaasti asunto- ja liikekiinteistölainoja.

Suomessa pankit vahvoja kohtaamaan kasvavat riskit

- Korkojen nousu on kasvattanut pankkien korkotuottoja, luottotappioiden arvioidaan kasvavan pitemmällä aikavälillä.
- Suomen rahoitusjärjestelmä on pysynyt vakaana.
- Stressitestien perusteella pohjoismaiset pankit pysyvät vakavaraisina hyvinkin vakavassa skenaariossa.

Suomen pankkisektorin keskeisiä tunnuslukuja

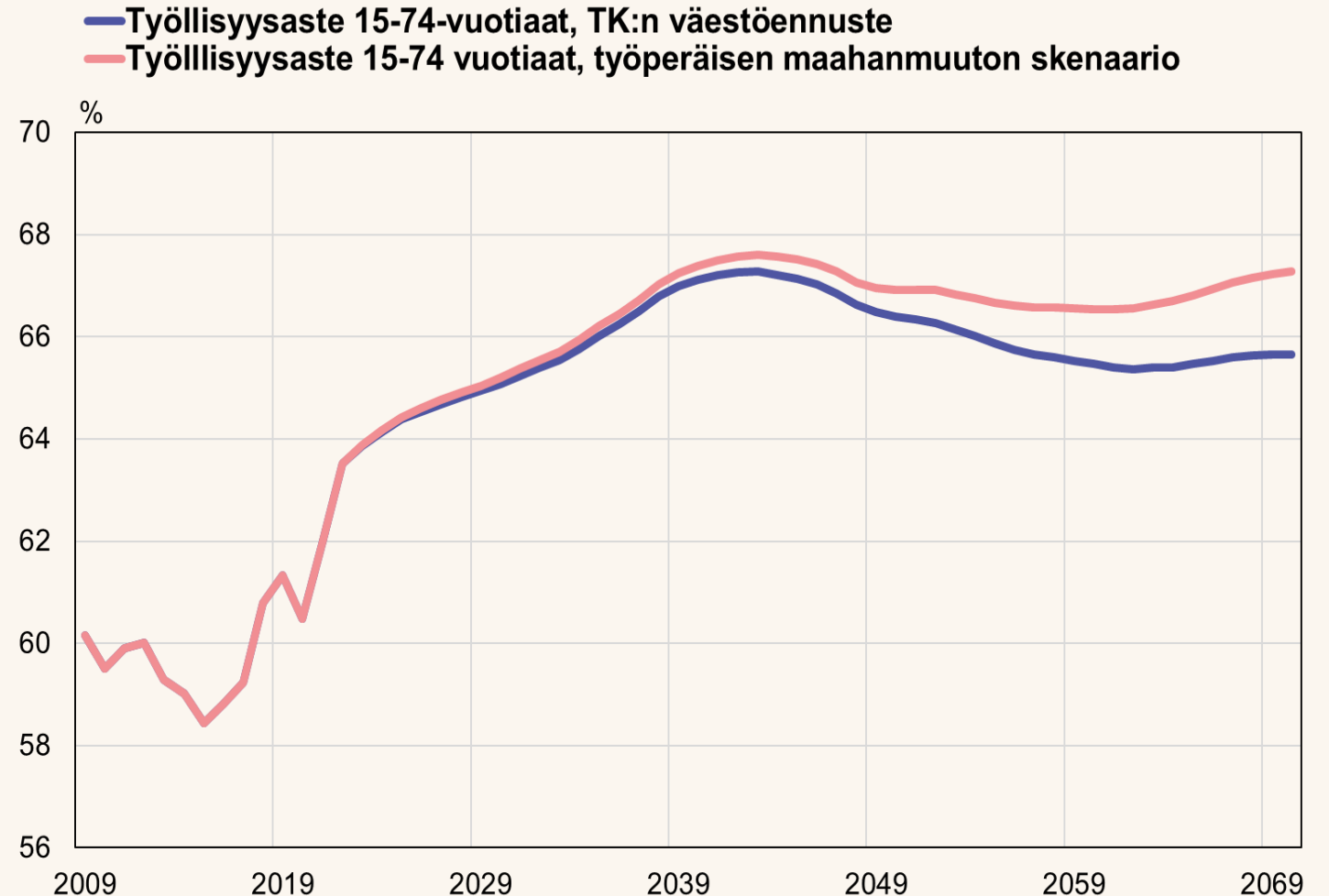
Lähde: Finanssivalvonta

Suomen pitkän aikavälin kasvupotentiaali: haasteena väestökehitys ja koulutustaso

- Väestön ikääntyminen ja koulutusasteen nousun pysähtyminen rajoittavat osaavan työpanoksen saantia ja heikentävät talouden kasvumahdollisuuksia.
- Samalla myös investoinnit tuotannolliseen pääomaan, tutkimukseen ja kehitykseen ovat vaarassa vähentyä.
- Yliopistot ovat avainasemassa, koska ne tuottavat paitsi inhimillistä pääomaa, myös tutkimusta ja innovaatioita.
- Lisäksi tarvitaan edelleen reformeja osallistumisasteen nostamiseksi ja rakenteellisen työttömyyden alentamiseksi.

Työ- ja koulutusperäinen maahanmuutto parantaisi Suomen työllisyysastetta

- Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennuste:
nettomaahanmuutto 15000/v
- Maltillinenkin lisäys parantaa työllisyysastetta olennaisesti pitkällä aikavälillä.
- Parempi skenaario on mahdollinen:
  - 2021: 23000 henkeä
  - 2022: 35000 henkeä

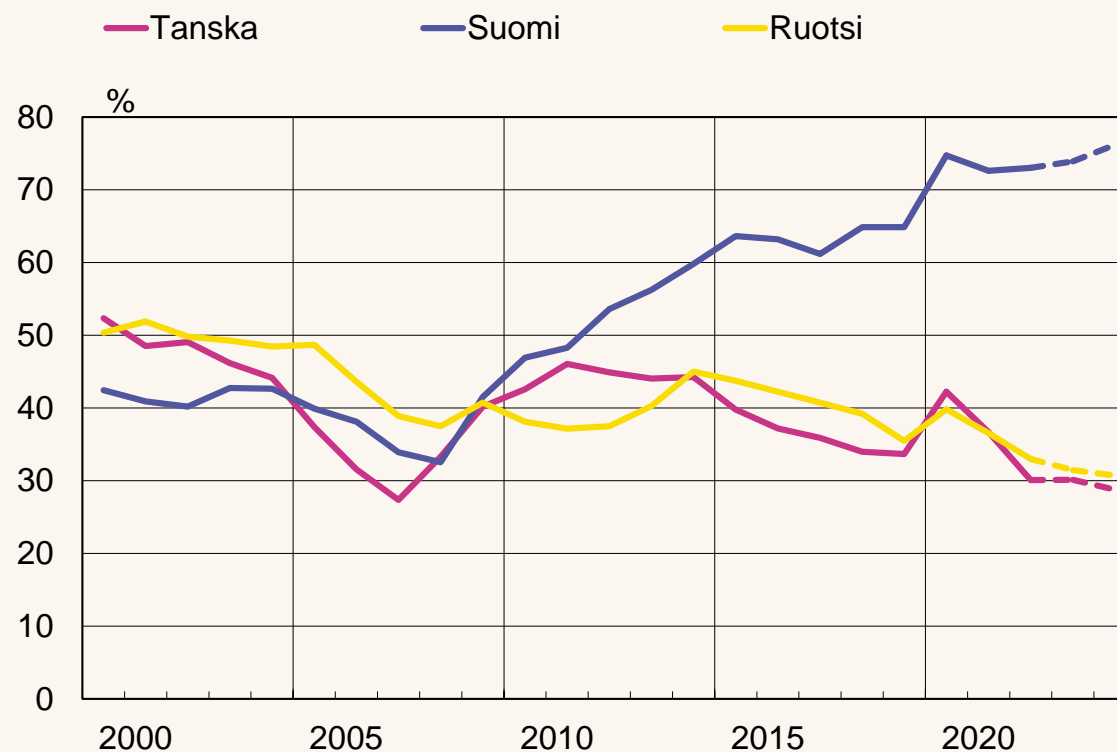

Lähteet: Tilastokeskus ja Suomen Pankin laskelmat.

Suomen julkinen velkasuhde on kasvanut lähes yhtäjaksoisesti finanssikriisistä lähtien

- Suomen julkinen talous on heikentynyt verrattuna muihin Pohjoismaihin viimeisen runsaan vuosikymmenen aikana.
- Suomen julkinen velkasuhde on kaksinkertaistunut, Ruotsin ja Tanskan on pysynyt noin 40 % tuntumassa.
- Velkasuhteen kasvusuunta on poikkeava ja huolestuttava.

Velka suhteessa BKT:hen

Lähde: Euroopan komissio, Spring 2023 Economic Forecast.

39733@Velka_2022

Lopuksi

- Suomen kansainvälinen toimintaympäristö on muuttunut olennaisesti hankalammaksi.
- Euroalueen talouden loppuvuoden näkymät ovat heikot. Kasvu on hidasta myös ensi vuonna.
- Suomessa suhdannetilanteen heikkeneminen vaikeuttaa myös julkisen talouden vahvistamisen tavoitetta.
- Kestävän talouskasvun edellytykset turvattava innovaatioita ja niiden hyödyntämistä tukevalla pitkäjänteisellä talouspolitiikalla.

suomenpankki.fi